

Bohoslužby v Zábřehu 10.dubna 2022

Lk 19,28-40

Milé sestry, milí bratři, zdá se, že poměrně velká část dnešního příběhu se zabývá oslátkem. Aby se naplnila prorocství, tak Ježíš oslátka potřeboval, ale možná by to stačilo rozebrat jednou větou, jak to dělá evangelista Jan. Ovšem svědkům Ježíšova vjezdu do Jeruzaléma stálo za to předat i tyto detaily a tak se musíme ptát, jaký mají v tom vyprávění smysl. Proč tolik záleží na tom, kde se to oslátka vezme?

První, co nás může napadnout, je poznámka, že Ježíš žádného vlastního oslíka nemá. Nezaujatý divák by si mohl položit otázku, co je to tedy za krále? Nejen, že nemá koně, ale on nemá ani toho mezka či oslíka. Nemá vlastně nic. Ovšem k tomu ukazuje celý Ježíš život. Už od narození. I když je jeho otec tesařem, když se narodí, je položen do jeslí, protože nemá svou kolébku. Když chce plout přes jezero, musí si loď půjčit. A dokonce, když má nasytit zástup, potřebuje si vzít něco od malého chlapce. Takže asi nikoho nepřekvapí, že osla si také musí půjčit, aby měl jak naplnit Písmo. Tady to Ježíšovo nemajetnictví ukazuje k jeho chudobě, ale nevím, jestli je to ten nejdůležitější důraz jeho příběhu. Když si uvědomíme, že Ježíš je Boží Syn, že v něm Bůh jedná sám Bůh, nabírá toto jednání ještě další důležitý rozměr. Bohu přeci patří celá země, se vším, co je na ní. Tak to Písmo vyznává. Ježíš má tím pádem neomezené možnosti. Proč je nevyužije? Aby to zkusil, k tomu už na samém počátku Ježíše naváděl ďábel. Kdyby to tak udělal, stane se z jeho působení fraška. On ten příběh mohl být od začátku přece tolik jiný. Anděl nemusel debatovat s Marií, jestli riskne otěhotnět i bez manžela. Prostě se Ježíš mohl jednoho dne vynořit z pouště. I později se vždycky někde náhodou mohly objevit chleby, připlavat loďka a podobně. Davy už tak byly uchváceny zázraky s vyhnáním zlých duchů, s uzdravením a tak podobně. Nějaké to objevení chleba, loďky či osla odnikud by jistě také skousli. Na Ježíšových slovech, na tom, že mu viseli všichni na rtech by to přeci nic neměnilo. Nechce vpadnout do světa jako zázračný showman, který představí Boha jako borce, který vlítne do světa a všem ukáže, jak maká a jak oni ostatní jsou úplně mimo. Pravda v dějinách Hospodin nejednou udělal veliké zázraky, při který lidé jen přihlíželi. Jednal zcela sám. To však byly výjimečné případy. Smysl Božího díla s člověkem je úplně jiný. Stvořil člověka ke svému obrazu, aby pečoval o jeho dílo. Nestvořil člověka jako diváka, před kterým se bude předvádět, ale jako společníka, který spolu s ním bude toto Boží dílo opečovávat. Ostatně, co by to bylo za mistra, který by svým učedníkům pořád jen říkal, jak se co dělá, ale nástroj by jim do rukou nesvěřil a všechno dělal sám? Kdo by se u takového učitele chtěl učit? Jedině ten, kterému je jedno, jestli se něčemu naučí nebo ne. Proto tedy Ježíš netahá zázračně chleby, loď či oslátka z mošničky, ale jde na to jinak. Zapojuje druhé lidi, dává jim v příběhu důležité místo.

Učedníci se možná nad Ježíšovým příkazem můžou zarazit. Je třeba osla. Dobře. Ovšem, proč ho brát zrovna někomu od domu? To přeci nejde, aby si člověk přišel a jen tak vzal něco, co mu nepatří. Tomu se říká krádež a je to hřích. Ježíšův vjezd do Jeruzaléma by to mohlo pěkně zkomplikovat. Sice neexistovaly bulvární noviny, ale bulvární zprávy se již také šířili. Jen si to vezměte. Ježíš přijde na náměstí a než začne něco povídat, davem zašumí šuškanda:

„Představte si, že tady ten Ježíš spolu se svými kumpány jen tak vzal v Betanii osla, aby před vjezdem do města předvedli bujarou frašku na Mesiáše. Což by to ale mohl slušný člověk takto dělat? Chudák ten oslík, ještě mládě to bylo. Kdo tomu člověku uhradí škodu? ...“ a tak by to mohlo pokračovat. Na druhou stranu, Ježíš většinou ví, co dělá. I když to může znít divně, má to nějaký smysl. A tak jdou. Nereptají, nediskutují, nesnaží se mu to vymluvit. Věří mu, což je to podstatné.

Kromě učedníků jsou asi překvapeni i majitelé oslátko. Za bílého dne někdo přijde a chová se, jakoby jim to oslátko patřilo. A zdůvodnění? Pán je potřebuje – to by mohl říct každý. Myslím, že by nám to asi dnes přišlo hodně divné. Máte motorku před domem a někdo si na ni začne sedat s tím, že ji prostě potřebuje. Nejspíš by následovala nějaká debata, vysvětlování. To v tom lepším případě. Půjčit jen tak něco cizímu člověku? Na to musí být hodně silný důvod. Ve vztahu k druhým lidem totiž u nás převládá nedůvěra. Přeci jen zkušenosti nemíváme dobré a máme víc důvodů druhým lidem nevěřit než naopak. To je realita. Jenže bez vzájemné důvěry to nejde. Zejména u Božího díla. I když to těm majitelům asi přijde divné, nic nenamítají. Možná přeci jen z toho projevu učedníků poznali, že nejde o podvod, ale myslí to vážně. Mají nějaký důvod si to oslátko půjčit a nemají důvod ho nevrátit. To je celkem dobrá výzva i směrem k nám. Nejen v té potřebě důvěřovat, když jsme o to žádáni, ale sami být důvěryhodní. Jak se to dá udělat, aby bylo patrné, že jsme pravdiví a nic si nevymýšlíme? Možná přeci jen stačí konat to, co nám Pán ukládá, dát na jeho slovo. Jistě není bez významu, že ti učedníci pro to oslátko nešli sami od sebe, ale z Ježíšova pověření.

Ve chvíli, kdy to oslátko odváděli, zdálo se, že už je to předem připravený scénář. Ježíš všechno věděl. Je dobré si tento detail pamatovat. Až dojde na další nepochopitelné události v Jeruzalémě, bude se tento detail hodit. Ježíš jedná podle daného scénáře. Všechny události od prvního vystoupení až po uložení do hrobu tvoří jeden příběh. Děje se, co se dít má. Rádi se v událostech štouráme, rozebíráme je a ptáme se, proč se dějí. Tou otázkou se však většinou obracíme k původci, je za tím určitá výčitka říkající, že nám to nedává smysl. Chceme pochopit proč. Jenže Boha se nemáme ptát, proč něco dopustil, ale co nám tím sděluje. U pašijního příběhu je to otázka opravdu podstatná. Ale ona je podstatná i při jiných událostech v lidském životě. Bůh jedná, učí nás. Když do evangelijního příběhu zařadil shánění oslíka, ukázal, že je důležité, abychom byli jeho nástroji, jedná v tomto světě skrze konkrétní lidi. Bez nich toto dílo nejde. Tato důležitost naší aktivity se dá vztáhnout i na poslední těžko srozumitelný bod vyprávění o vjezdu do Jeruzaléma.

Jednání učedníků je do jisté míry spontánní. Cítí výjimečnost chvíle a tím potřebu se zapojit, dát najevo svoji radost. Vyznávají, co o Ježíši cítí, jak ho vnímají, kým pro ně je. Naráží to na odpor. Od farizeů jsou napomínáni, že takové provolávání není na místě, přehání to. Vyznání učedníků může být pohoršením. Je však potřebné. Ježíš zde zmiňuje, že když budou mlčet, bude volat kamení. Nejspíš naráží na jeden výrok proroka Abakuka, který by se dal vztáhnout na zničení Jeruzaléma. Voláním kamení může být obžaloba zničeného města. Toto volání nevěstí nic dobrého, připomíná důsledek rozhodnutí proti Bohu, odmítnutí jeho prorockého napomenutí. Jakoby se tím říkalo, že pokud Jeruzalém nepozná právě v Ježíši svého Mesiáše, dopadne stejně jako při vpádu Babyloňanů. Ten také přišel po období duchovní obnovy, která ale zůstala jen na povrchu a proto neměla na vztah lidu ke svému Bohu vliv. Pro život Izraele je toto volání učedníků klíčové, může pomoci k rozhodnutí, které by zabránilo další pohromě Hospodinova lidu.

Bez Ježíše se do pohromy neřítí jen lid Hospodinův. I tento poslední bod vyprávění se týká našeho následování. Jistě se najde hodně důvodů k tomu, abychom mlčeli. Podobně jako u toho půjčování oslátka může zde hrát velikou roli špatná zkušenost. Nechceme pohoršovat, nechceme moc narážet na odpor, nesouhlas. Ovšem mlčet o Božím díle se nedá. A celkem velikým svědectvím tohoto díla je, když dáme najevo, co pro nás Ježíš znamená, když o něm nejen mluvíme, ale také ho oslavujeme, veřejně v něm vyznáváme naplnění svých nadějí.

Pane Ježíši, oslavujeme tvůj příchod, tvé dílo v tomto světě. Radujeme se, že nám přinášíš svůj pokoj a spásu. Prosíme, dej ať tato naše radost není skrytá jen v našich myslích, ale může být svědectvím a pozváním pro naše okolí, náš svět.

Amen.